

Controle is goed, vertrouwen nog beter

Het 'favoriete' boek van Paul Hurks

Maandelijks beschrijft een lezer van 'de Accountant' die ene vakinhoudelijke publicatie die hem of haar het meest heeft beïnvloed of dat managementboek dat in het geheugen staat gegrift.

Deze maand: Paul Hurks, manager International Accountancy Education & Development NIVRA.

Dit boek uit 2006 trok mijn aandacht, omdat wij als accountant toch altijd het tegenovergestelde hebben geleerd. Kern van de stelling in dit boek is dat control (beheersing) en controle niet het volledige antwoord geven op de schandalen, maar dat integriteit een onmisbare schakel is in een optimale governance-structuur. Daar moeten we als accountants even aan wennen? Niet echt.

Corporate governance vindt zijn oorsprong in de agency-theorie tussen aandeelhouders en bestuur en het controleren van de macht.

Het boek is helder: een ideale vorm bestaat niet. Duidelijk is dat in het laatste decennium de toegenomen aandacht voor verantwoording, transparantie, risicobeheersing en integriteit het gevolg is van nieuwe codes en wetten. De gevolgen: veel control, veel controle en een negatief effect op het ondernemerschap. Of deze codes en wetten daadwerkelijk op de lange termijn invloed hebben op het gedrag van bestuurders is zeer twijfelachtig. Waar komt dat door? Het dilemma van een succesvolle ceo. Het gaat niet alleen om geld, opties, reputatie, targets, maar er is nog een groter gevaar. Iedereen is op zoek naar de suc-

FOTO: SIMONE VAN ES

cesvolle leider, maar die wordt oppermachtig, gaat zweven, gaat geloven in zijn eigen praatjes, zijn eigen luchtkastelen. Als het dan wat minder gaat, worden de knieën slapper, de grenzen opgerekt en is frauderen maar een kleine stap. Overigens erkent de schrijver dat dit een menselijke eigenschap is die niet nieuw is. Denk maar aan de Zonnekoning en het VOC-bestuur. Dan redden we het niet met control. De neiging om te frauderen blijft, en een voorbeeld in de top doet volgen. Fraude is niet altijd (tijdig) te ontdekken. We hebben niet voor niets een axiomatisch voorbehoud.

Om deze menselijke eigenschap niet aan te wakkeren waarschuwt de schrijver voor prestatiebeloningen. Het pleidooi is 'sturen op vertrouwen', een noodzakelijk alternatief voor 'sturen op control'; ook om het negatieve effect van de regeldruk op het ondernemerschap te elimineren.

Gedragbeïnvloedende factoren, voortvloeiend uit cultuur, normen en waarden over fatsoen, zijn essentieel om te kunnen bouwen aan vertrouwen. Vertrouwen op basis van integriteit leidt tot meer individuele beslissingsruimte en daardoor tot meer succeservaringen.

Inspirerend boek. Het laat het gevoel achter dat het uiteindelijk met de mensheid nog wel goed komt. Ik ben er niet bang voor dat er voor ons nog in voldoende mate een behoefte aan controle zal blijven bestaan.

Controle is goed, vertrouwen nog beter, Kees Cools, Van Gorcum, ISBN 9023241762.

Favoriet algemeen

Het Psalmenoproer van Maarten 't Hart, een prachtige authentieke roman tegen de achtergrond van de onlusten in de achttiende eeuw die ontstonden na het wijzigen van de zingtrant van de psalmen in de Grote Kerk te Maassluis (de psalmen werden sneller gezongen). Maarten 't Hart gebruikt de taal uit de achttiende eeuw: veel vreemde maar prachtige woorden in een traag oud-Nederlandse cadans. Je waant je in een andere tijd.

Van de bibliotheek: KIC kent geen grenzen

Het Kennis- & Informatiecentrum van het NIVRA maakt deel uit van een wereldwijd netwerk van bibliotheken en professionele organisaties op het gebied van accountancy. Wij onderhouden formele en informele contacten die wij kunnen inschakelen om antwoorden te vinden op allerlei vragen.

Bent u op zoek naar moeilijk verkrijgbare buitenlandse informatie op het vakgebied accountancy neem dan contact op met de NIVRA-bibliotheek. Wij bemiddelen graag voor u.

Ook handig is de lijst met links naar organisaties op het gebied van accountancy.

Kijk op de NIVRA-site onder het tabblad Dienstverlening. Daar vindt u de pagina Links.

Accountancy is weer onderverdeeld per land. Erg handig als u accountancyorganisaties zoekt per land.

Een turbulente tijd

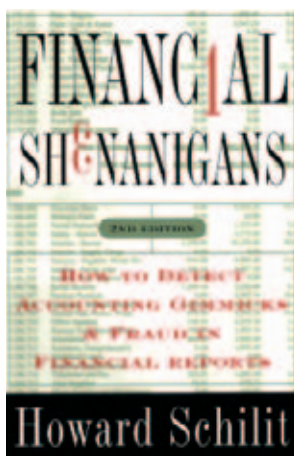
Afen toe verschijnt er een boek dat simpelweg verplichte leesvoer is. Dit is er zo één.

In deze autobiografie legt Greenspan de nadruk op zijn vele jaren als FED-voorzitter waarin hij veel invloed had op het reilen en zeilen van de Amerikaanse economie, én de wereldeconomie aangezien zijn woorden op een goudschaaltje werden gewogen.

Daarnaast levert hij zijn commentaar op maar liefst zes Amerikaanse presidenten, hun regeringen en hun economische beleid. Greenspan kijkt niet alleen terug maar ook vooruit in dit boek. Diverse economische thema's en de verwachte ontwikkelingen van diverse landen voorziet hij van zijn commentaar.

Toegankelijk geschreven en geïllustreerd met 32 pagina's met foto's die de politieke en financiële carrière van Greenspan omvatten, is dit boek een aanrader voor iedereen die een interesse heeft in economie of de financiële wereld.

Een turbulente tijd, een leven in dienst van de economie, Alan Greenspan, Balans, Amsterdam, ISBN 9 78 90 50 188678

Financial Shenanigans

Een al iets ouder boek, maar nog steeds een actueel onderwerp. Hoe kom je een fraude of anderszins boekhoudkundige misleiding op het spoor bij een bedrijf? Dit boek behandelt enkele technieken om de financiële rapportages van bedrijven te 'ontleden' en te beoordelen op financiële en boekhoudkundige trucjes (shenanigans).

Howard Schilit (zelf CPA) behandelt in zeven hoofdstukken de meest gebruikte shenanigans, en de technieken om ze te herkennen en te ontmaskeren. De tekst bevat vele staatjes en grafieken die de ook in goede hoeveelheid aanwezige praktijkvoorbeelden verduidelijken. Verplichte kost zijn de tabellen met winstcijfers van hetzelfde bedrijf op basis van verschillende accounting standaarden. De verschillen zijn soms aanzienlijk. Het boek is vlot en nuchter geschreven en door middel van een appendix waarin de basics van financiële rapportage worden uitgelegd is dit boek ook interessant voor geïnteresseerde beleggers, analisten en investeerders.

Financial Shenanigans, How to detect accounting gimmicks & fraud in financial reports, Howard Schilit, McGraw-Hill, ISBN 0-07-138626-2

Fraudepreventie & fraudedetectie

Deze bundel is de schriftelijke weergave van het VERA-najaarscongres 2006 over fraudepreventie en fraudedetectie. Onder redactie van Robert Kamerling, Marcel Pheijffer en Willem Verhoog zijn in korte hoofdstukken alle bijdragen aan dit congres dat plaatsvond op Aruba gebundeld. Tevens zijn diverse thema's verder uitgediept door vraaggesprekken met deskundigen uit de praktijk. Thematisch richten de meeste bijdragen zich op de vraag wie verantwoordelijk is voor de preventie en detectie: de accountant, het bestuur, de interne auditor, een externe of interne toezichthouder? Naast preventie en detectie bevat de bundel ook bijdragen over fraudebeheersing, de rol van de accountant, het tuchtrecht (zie bijdrage Huub Willems), bestuurdersaansprakelijkheid en fraudebestrijding in het digitale tijdperk.

Fraudepreventie & fraudedetectie: wie is verantwoordelijk?, Redactie: R. kamerling, M. Pheijffer en W. Verhoog, NIVRA-VERA/Nyenrode Business Universiteit, 2007, ISBN 978-90-75103-52-6

Uitgebreidere besprekingen van deze boeken en eerder besproken boeken vindt u op www.accountant.nl

Publicaties online

Hier vindt u een selectie van recente, via internet gepubliceerde uitgaven.

ZZP

ZZP'er: van onbemind tot onmisbaar (EIM) www.accountant.nl/Accountant/Nieuws?Onderzoekrapport+EIM+ZZP+er+van+onbemind

Hedgefondsen en private equity

Hedgefondsen en private equity in Nederland (RSM Erasmus University) www.accountant.nl/Accountant/Nieuws/Onderzoek+hedgefondsen+en+private+equite+naar+Twee

Basel II

Beyond Basel II: Managing credit risk / Managing operational risk / Managing economic capital (KPMG) www.accountant.nl/Accountant/Nieuws/White+papers+Basel+II

Opties

Option-pricing models - Using option-pricing models to value employee share options (Ernst & Young) www.accountant.nl/Accountant/Nieuws/Optionpricing+models

Concurrentie auditmarkt

Ownership rules of audit firms and their consequences for audit market concentration (Oxera/Europese Commissie) www.accountant.nl/Accountant/Nieuws/EUrapport+over+eigendomsverhoudingen+accountantso

Management accounting

2007 Articles of Merit (IFAC/PAIB Committee) www.accountant.nl/Accountant/Nieuws/Tien+beste+artikelen+op+het+gebied+van+financieel